

Hukkalansalon tuulivoimaosayleiskaava ehdotus

Khall 11.10.2021 § 257

Valmistelija

Aluearkkitehti Ulla-Maija Oikarinen, p. 044 7104 630.

Ilmatar Energy Oy esittää kaavoitusaloitteessaan, että Paltamon kunnanhallitus käynnistää Hukkalansalon tuulivoimapuiston yleiskaavoituksen hakijan esityksen mukaisesti. Ilmatar on perustanut 23.9.2021 Paltamon kuntaan rekisteröidyn, Ilmattaren täysin omistaman tytäryhtiön Ilmatar Paltamon. Ilmatar Paltamo tulee vastaamaan kaavoitusaloitteen hyväksymisen jälkeen projektin hankekehityksestä, rakennuttamisesta ja tuulipuiston operoinnista.

Hankealue sijaitsee Vaarankylän pohjoispuolella ja Saarisenjärven länsipuolella ja rajoittuu Puolangan kunnan rajaan.

Ilmatar suunnittelee Hukkalansalon alueelle yhteensä maksimissaan noin 19 voimalan tuulivoimapuistoa. Alustava voimaloiden sijoittelusuunnitelma on esitetty kaava-aloitteen liitteenä. Kaavoituksen yhteydessä määritellään voimaloiden enimmäiskorkeudet. Alustavasti esitetään, että kaavassa mahdollistetaan tuulivoimalan enimmäiskorkeudeksi 350 metriä, jolloin torni olisi 225 metriä ja roottori 250 metriä halkaisijaltaan. Tämän kokoisia tuulivoimaloita ei vielä ole saatavilla, mutta kaavoituksessa on syytä varautua tuulivoimaloiden teknologian kehittymiseen myös jatkossa.

Samalle alueelle on myös toinen hanketoimija jättänyt kaavoitusaloitteen. Ilmattaren kaavoitusaloitteessa on esitetty 19 voimalapaikkaa, joista 16 sijoittuu alueille, joissa yhtiöllä on valmiit vuokrasopimukset. Ilmatar jatkaa kaavoituksen aikana neuvotteluja maan vuokraamisesta alueen kaikkien loppujen maanomistajien kanssa ja tarjoaa kaikille kaava-alueen maanomistajille mahdollisuutta maan vuokraamiseen, riippumatta sijoittuuko ko. kiinteistölle tuulivoimaloita tai muita tuulipuiston rakenteita. Tuulivoimalat tullaan rakentamaan vain sellaisten maanomistajien kiinteistöille, joiden kanssa on sovittu maanvuokrauksesta.

Tuulivoimahanke ylittää YVA-lain arviointimenettelyn kynnyksen. Ympäristövaikutusten arviointimenettely käynnistetään yhteisenä Ilmattaren toisen Paltamossa sijaitsevan tuulipuistohankkeen kanssa.

Voimassa olevassa tuulivoimamaakuntakaavassa alue ei ole tuulivoimaloiden aluetta. Maakuntakaavan luonnos on parhaillaan valmistumassa ja tulee nähtäville syksyn aikana. Voimaloiden määrä on niin suuri, että tuulivoimapuisto on seudullisesti merkittävä ja sen tulee olla merkittynä maakuntakaavassa.

Liite: kaavoitusaloite Hukkalansalo.

Esittelijä kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001.

Kunnanjohtajan päätösesitys: Päätösesitys annetaan kokouksessa.

Kunnanhallitus: Kunnanjohtaja teki kokouksessa hankkeiden esittelyn, vertailun ja käydyn keskustelun jälkeen seuraavan päätösesityksen:

Kunnanhallitus

1. päättää käynnistää Hukkalansalon tuulivoimapuiston osayleiskaavoituksen Ilmatar Energy Oy:n esityksen mukaisesti. Yleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisesti niin, että sitä voidaan käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena. Ilmatar Energy Oy vastaa kaavoituskustannuksista erikseen tehtävän sopimuksen mukaisesti.
2. tarkistaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösesityksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Toimeenpano: ote, Ilmatar Energy Oy, tekninen johtaja, aluearkkitehti
Muutoksenhakukielto (asia koskee valmistelua)

Khall 23.05.2022 § 377

Valmistelija Tekninen johtaja Mikko Karjalainen, p. 044 2885 500.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 63 §) mukaan kaavoitustyöhön tulee sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Tarvittavat selvitykset ja vaikutusten arvioinnit tuotetaan kaavoituksen yhteydessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetään osayleiskaavan laatimisen lähtökohtia ja tavoitteita, kuvataan kaavoituksen eteneminen ja kerrotaan, miten osalliset voivat vaikuttaa kaavoitukseen ja kuinka kaavan vaikutuksia arvioidaan suunnittelun aikana.

Hukkalansalon tuulivoimahankkeen kaavoituksen rinnalla toteutetaan myös ympäristövaikutusten arviointi- eli YVA-menettely. YVA-menettelyn yhteydessä tutkitaan hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään osayleiskaavoituksessa, jossa ratkaistaan hankkeen toteuttaminen. Kaavassa määritellään muun muassa voimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet. Kaavoituksen yhteydessä voidaan tarvittaessa laatia myös

täydentäviä selvityksiä ja vaikutusten arviointeja. Kaavassa voidaan antaa myös määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi.

Liitteenä Hukkalansalon tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Esittelijä

kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001.

Kunnanjohtajan päätösesitys:

Kunnanhallitus hyväksyy ja asettaa nähtäville Hukkalan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja julkaisee samalla vireilletulokuulutuksen. Osallisia tiedotetaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.

Kunnanhallitus:

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tuula Korvajärvi poistui kokouksesta esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 15:54-16:01 (hallintolaki 28 §: osallisuusjävi).

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksen puheenjohtajana toimi asian käsittelyn aikana kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja.

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösesityksen ja päätti asettaa nähtäville Hukkalan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja julkaista vireilletulokuulutuksen. Osallisia tiedotetaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.

Toimeenpano: ote, Ilmatar Energy Oy, tekninen johtaja

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto, asia koskee valmistelua.

Khall 10.10.2023 § 180

Valmistelija

kaavoittaja Mika Hakkarainen, p. 044 1877 970.

Hukkalansalon tuulivoimaosayleiskaava on ympäristövaikutusten arviointimenetelmää ja osayleiskaavaa varten tehtyjen selvitysten ohjaamana edennyt luonnosvaiheeseen.

Yleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisena yleiskaavana, jonka perusteella voidaan myöntää rakennuslupia tuulivoimaloiden rakentamiseksi.

Hukkalansalon tuulivoimahankkeen kanssa samanaikaisesti on käynnissä ympäristövaikutusten arviointimenettely. Kaavaratkaisu perustuu YVA-menettelyn tuloksiin ja kaavan vaikutusten arvioinnissa on käytetty pitkälti YVA-menettelyn tuloksia.

Yleiskaava-alueen pinta-ala on noin 3 444 hehtaaria. Kaavaluonnos mahdollistaa enintään 19 tuulivoimalan rakentamisen. Kaavan alue on merkitty suurimmaksi osaksi maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1), jonne saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen

osoitetuille alueille sekä niitä varten huoltoteitä, teknisiä verkostoja ja kokoonpanoalueita. Tuulivoimaloiden alueet on rajattu kaavaan tv-merkinnällä. Yleiskaavassa on esitetty tuulivoimaloiden suurimmaksi sallituksi maksimikorkeudeksi 350 metriä. Tuulivoimaloiden tarkempi sijainti määritellään rakennuslupavaiheessa kaavamääräykset huomioon ottaen. Kaavassa on osoitettu myös maa-ainestenotto-alue EO, joka voi palvella tuulipuiston rakentamisen aikaista toimintaa.

Kainuussa on käynnissä Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 laadinta ja 20.9.– 23.10.2023 nähtävillä olevassa kaavaehdotuksessa Hukkalansalon alue on osoitettu merkinnällä tv. Merkinnällä on osoitettu alueet, jotka soveltuvat merkitykseltään vähintään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen, joten maakuntakaava mahdollistaa Hukkalansalon tuulivoimala-alueen.

Kaavaluonnos esityslistan liitteenä.

Esittelijä kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus asettaa Hukkalansalon tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksen nähtävillä ja pyytää lausunnot MRL:n mukaisesti.

Kunnanhallitus: Merkittiin pöytäkirjaan, että Tuula Korvajärvi poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 15.44 - 15.50 (Hallintolaki 28 §;intressijäävi). Puheenjohtajana toimi asian käsittelyn ja päätöksen teon ajan Kari Keränen.

Kunnanjohtaja täydensi päätösehdotustaan kokouksessa siten, että kunnanhallitus hyväksyy kaavan laatijan laatiman vastineen tuulivoimayleiskaavasta saatuun palautteeseen.

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan täydennetyt päätösehdotuksen.

Toimeenpano: ote, Ilmatar Energy Oy.
Muutoksenhakukielto (asia koskee valmistelua).

Khall 18.02.2025 § 36
307/10.02.01/2021

Julkinen

Valmistelija kaavoittaja Mika Hakkarainen, p. 040 1877 970.

Hukkalansalon tuulivoimaosayleiskaavan luonnos on ollut nähtävillä 18.10. - 17.11.2023. Kaavaluonnosaineistojen nähtävilläoloaikana järjestettiin hankkeen YVA-menettelyn kanssa yhteinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus 24.10.2023.

Kaavaluonnoksesta saapui kirjallisia lausuntoja 12 kappaletta ja mielipiteitä 6 kappaletta. Lausuntojen ja mielipiteiden tiivistelmä sekä vastineet liitteissä nro 13 ja 14.

Kainuun ELY-keskus on antanut 31.1.2024 tuulivoimapuistoa koskevan perustellun päätelmän. Kaava-asiakirjon liitteessä nro 12 perustellun päätelmän huomioon ottaminen.

Hukkalansalon tuulivoimapuiston alue on osoitettu Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035:ssä seudullisena tuulivoimaalueena. Kainuun liitto on kuuluttanut maakuntakaavan voimaantulosta 6.3.2024.

Osayleiskaava on laadittu alueidenkäyttöalain 77 a §:n mukaisena yleiskaavana, jonka perusteella voidaan myöntää rakennuslupia tuulivoimaloiden rakentamiseksi. Yleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alueilla). Yleiskaavan keskeiset määräykset kohdistuvat tuulivoimapuiston rakentamisen ohjaukseen. Yleiskaava-alueen pinta-ala on noin 2 920 hehtaaria. Yleiskaavan pinta-ala on pienentynyt kaavaluonnosvaiheessa, jolloin kaava-alueen pinta-ala oli 3 444 hehtaaria. Yleiskaava mahdollistaa enintään 19 tuulivoimalan rakentamisen. Yhden tuulivoimalan enimmäiskorkeus on 310 metriä (luonnosvaiheessa 350 metriä). Ulkoisen sähkönsiirron osalta jatkosuunnitteluun on valikoitunut Osmankajärven eteläpuolitse kulkeva 110 kV voimajohtovaihtoehto.

Yleiskaavan alue on merkitty suurimmaksi osaksi maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1), jonne saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille alueille sekä niitä varten huoltoteitä, teknisiä verkostoja ja kokoonpanoalueita. Lisäksi alueelle on osoitettu kaksi energiahuollon aluetta.

Tuulivoimaloiden alueet on rajattu kaavaan tv-merkinnällä. Yksittäisen tuulivoimalan ohjeellinen sijoitus on merkitty tv-alueen sisällä katkoviivalla. Yleiskaavassa ei kuitenkaan oteta kantaa tuulivoimaloiden yksityiskohtaisempiin teknisiin ratkaisuihin, kuten voimalatehoihin. Yleiskaavassa osoitetaan lisäksi tuulivoimaloita palvelevat huoltotiet sekä sähkönsiirtoreitit. Kaava-merkinnöin ja -määräyksin on varmistettu alueelta havaittujen luontoarvojen huomioon ottaminen tuulivoimapuiston rakentamisessa. Alueen sisäinen sähkösiirto toteutetaan ensisijaisesti maakaapeleina. Sähkönsiirtoa varten alueelle on osoitetut EN-merkinnällä energiahuollon alue, jolle saa sijoittaa sähköasemakentän. Yleiskaavassa on osoitettu myös luonnonarvoiltaan arvokkaat luontokohteet ja -alueet.

Tuulivoiman vaikutuksista

Tuulivoimahankkeiden keskeisimpiä ympäristövaikutuksia ovat tyypillisesti maisemaan kohdistuvat visuaaliset vaikutukset. Sijoituspaikeen mukaan vaikutuksia voivat aiheuttaa myös tuulivoimaloiden käyntiääni sekä roottorin pyörimisestä johtuva varjonmuodostuminen. Luonnonympäristöön kohdistuvista vaikutuksista tuulivoimaloiden osalta merkittävimmät huomioon otettavat vaikutukset kohdistuvat linnustoon.

Tuulivoimapuiston elinkaaren aikaiset vaikutukset jakaantuvat kolmeen vaiheeseen; rakentamisen aikaisiin vaikutuksiin, käytön aikaisiin vaikutuksiin ja käytöstä poistamisen aikaisiin vaikutuksiin. Rakentamisen aikaiset vaikutukset ovat ajallisesti lyhytkestoisia ja aiheutuvat pääasiallisesti tiestön, tuulivoimala-alueiden ja ilmajohtojen rakentamisen vaatimista kasvillisuuden raivaamisesta, raketamiseen liittyvien kuljetusten liikennevaikutuksista sekä työmaakoneiden äänistä. Tuulivoimapuiston käytön aikaiset vaikutukset kohdistuvat pääasiassa maisemaan ja linnustoon. Käytön lopettamisen aikaiset vaikutukset ovat verrattavissa rakentamisen aikaisiin vaikutuksiin, mutta ne ovat lievempiä. Käytön lopettamisen aikaiset vaikutukset ovat lyhytkestoisia ja ne aiheutuvat pääosin työmaakoneiden äänistä ja liikenteestä.

Toteutus

Tuulivoimapuiston osayleiskaavassa on määrätty, että yleiskaavaa voidaan AKL 77 a §:n mukaisesti käyttää tuulivoimaloiden rakennusluvan perusteena. Rakennuslupa voidaan myöntää, kun yleiskaava on saanut lainvoiman. Tuulivoimalan rakennuslupa voidaan myös myöntää ehdollisena kaavan valitusajan päätyttyä valituksista huolimatta, mutta rakentamista ei saa aloittaa ennen kaavan lainvoimaa (Alueidenkäyttölaki 201§).

Lopullinen toteutusaikataulu ei ole vielä tiedossa.

Lopulliset tutkavaikutukset tulee selvittää ja hankevastaavalla tulee olla Puolustusvoimien suostumus viimeistään ennen maanpäällisten rakennustöiden aloittamista. Rakentajan on otettava yhteys alueen eri radiojärjestelmien käyttäjiin ja kerrottava heille rakenteilla olevasta tuulivoimapuistosta.

Tuulivoimaloiden maa-alueiden vuokra- ja korvauskysymykset ratkaistaan Ilmatar Paltamo Oy:n ja maanomistajien kahdenvälisillä sopimuksilla.

Esittelijä

kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001.

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus

- 1) hyväksyy Hukkalansalon tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnosaineiston palautteesta laaditut vastineet
- 2) asettaa Hukkalansalon tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotuksen liitteineen nähtäville ja lausuntopyyntöille kuulemista varten alueidenkäyttölain mukaisesti
- 3) päättää, että kaava-asiakirjoihin voidaan tehdä vähäisiä teknisuonteisia muutoksia tai korjauksia ennen nähtäville asettamista.

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tuula Korvajärvi ja Pentti Keränen poistuivat kokouksesta esteellisinä (hallintolaki 28 §; osallisuusjävi) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 15.20-15.27.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajan puheenjohtajana toimi Erkki Kemppainen.

Toimeenpano: ote, kaavoittaja, Ilmatar Energy Oy, FCG Finnish Consulting Group Oy, lausunnon antajat, mielipiteiden jättäjät
Muutoksenhakukiello (asia koskee valmistelua).